

SCHEIDEN MAGAZINE

Wat moet je weten als
je besluit te gaan
scheiden?

deskundigen
aan het woord
& praktische
tips

Voorwoord

Scheiden is niet eenvoudig. In een vaak emotionele periode moet je samen met je toekomstige ex-partner afspraken maken. Afspraken die onder meer betrekking hebben op de woning. Hoe wordt de lening die in het verleden samen is aangegaan om de koop van de woning te financieren afgelost? Kan een van de partners in de woning blijven wonen? Valt dit financieel op te brengen? En de andere partner, waar gaat die wonen?

Op dit soort en andere vragen moet een antwoord gevonden worden. Vaak blijkt dat er niet één antwoord is. Vaak zijn er meerdere mogelijkheden met elk voordelen maar ook nadelen.

Wat voor jou een passende oplossing is? Dat is iets wat je het best kunt bespreken met een Erkend Hypothecair Planner. Dat is een adviseur die gespecialiseerd is in de financiële vraagstukken rondom de woning. Iemand met een ruime ervaring en met maar één doel: beide partners helpen aan een passende oplossing, zodat jullie ook over een langere periode blijven beschikken over een goede woonomgeving.

Naast afspraken over de woning moeten er ook over andere onderwerpen afspraken worden gemaakt. Daarbij kun je te maken krijgen met verschillende soorten adviseurs. In deze brochure laten wij een aantal adviseurs uit verschillende beroepsgroepen aan het woord. Zodat je beter voorbereid bent wanneer je in de komende tijd met zulke deskundigen te maken krijgt.

Met vriendelijke groet,

Voorzitter Nederlandse Vereniging van Hypothecair Planners,
NVHP

Ronald Jounslager

Scheiden

In goed overleg

In Nederland kun je een scheiding op meerdere manieren doorlopen. Je kunt samen met je (ex)partner afspraken maken over de gevolgen van de scheiding. Dit gezamenlijk doorlopen van het proces doe je bijvoorbeeld met hulp van een scheidingsbegeleider (bemiddelaar).

Met behulp van de rechter

Als onderling overleg geen optie is, verloopt het scheidingsproces moeizamer. Als jullie er samen echt niet uitkomen bepaalt een rechter de uitkomst voor jullie.

Samen heeft belangrijke voordelen

Wanneer het mogelijk is, heeft een scheiding in onderling overleg grote voordelen. Het is goedkoper, gaat sneller en levert minder emoties op.

Bij een gezamenlijk proces staan de onderlinge bedoelingen, wensen en belangen van zowel jouzelf als van jouw (ex)partner centraal. Hierbij wordt ook gekeken naar de toekomst. Dat is belangrijk, zeker wanneer er kinderen zijn.

Stappenplan

Een scheiding in onderling overleg verloopt vaak in een aantal stappen. De belangrijkste stappen worden hier kort voor je samengevat:

Opstellen ouderschapsplan

Als jullie kinderen hebben, wordt jullie partnerrelatie na een scheiding een collega-ouderrelatie. Er moeten afspraken worden gemaakt over de opvoeding en situatie van de kinderen.

Verdelen van bezittingen

In onderling overleg kunnen jullie afspraken maken over de verdeling van de bezittingen en schulden.

Kinder- & partneralimentatie

In deze fase maken jullie afspraken over de alimentatie. Vaak wordt er een berekening gemaakt die als richtlijn kan dienen.

Nieuwe financiële situatie

Het toekomstige inkomen wordt vastgesteld. Alle inkomensbestanddelen worden samengebracht; ook toeslagen, heffingskortingen, alimentaties en de eventuele belastingdruk die daarbij hoort.

Verdeling van pensioenen

Er gelden wettelijke regels bij het verdelen van de pensioenen die tijdens het huwelijk zijn opgebouwd. Jullie hebben tevens de mogelijkheid om hiervan af te wijken.

Risico van overlijden

Zowel tijdens als na een scheiding vragen de gevolgen van jullie overlijden aandacht. De afhandeling van de nalatenschap en risico's van een afhankelijke inkomenssituatie dienen hierbij besproken en eventueel aangepast te worden.

Verzekeringen

De huidige woonverzekeringen, maar ook bijvoorbeeld de autoverzekering, zullen waarschijnlijk door één van jullie worden voortgezet en de ander zal tijdig zelf nieuwe verzekeringen moeten aanvragen.

Afspraken over toekomstige veranderingen

Er dient nagedacht te worden over hoe jullie willen omgaan met toekomstige veranderingen.

Echtscheidingsconvenant opstellen

Als jullie over alle belangrijke onderwerpen afspraken hebben gemaakt worden deze afspraken in een overeenkomst vastgelegd.

Verzoekschrift indienen bij rechtbank

De ontbinding van een huwelijk loopt altijd via de rechtbank. Een advocaat zal hiervoor een verzoekschrift opstellen en indienen bij de rechtbank.

Uitspraak rechter en rechtbank

De scheiding wordt uitgesproken en ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. Hiermee is de scheiding formeel afgewikkeld.

Inkomstenbelastingaangifte

De inkomstenbelastingaangifte over het jaar van de scheiding is erg ingewikkeld en hierbij gaat er vaak veel fout. De aangifte wordt gedaan in het kalenderjaar na de scheiding; tussen maart en mei wordt dan dus de belastingaangifte verzorgd voor mensen die in het jaar *daarvoor* zijn gescheiden.

Verschillende adviseurs

De afwikkeling van een scheiding kan heel ingewikkeld zijn. De Erkend Hypothecair Planner is een specialist en onderhoudt zijn kennis en vaardigheden op structurele basis door continue opleidingen te volgen en vakinhoudelijke artikelen te lezen. Voor sommige zaken zal hij of zij ook andere adviseurs raadplegen die op een bepaald deelgebied gespecialiseerd zijn, of omdat alleen deze adviseurs door de wetgever bevoegd zijn om bepaalde werkzaamheden te verrichten. De Erkend Hypothecair Planner treedt dan op als regisseur. Hij of zij blijft jouw centrale aanspreekpunt en kan jou helpen als jij vragen aan deze andere adviseurs hebt.

De Erkend Hypothecair Planner

De Erkend Hypothecair Planner is jullie vaste adviseur. Hij of zij houdt voor jou het totaaloverzicht van het verloop van de echtscheiding bij. Specifiek geeft deze adviseur aandacht aan alles wat - nu en in de toekomst - met wonen te maken heeft.

De notaris

Een notaris geeft juridisch advies en let op de belangen van alle partijen. De notaris is onpartijdig. De notaris legt afspraken die partijen maken vast. Doordat de notaris deze afspraken heeft vastgelegd, hebben deze extra bewijskracht als in de toekomst toch discussies ontstaan over wat nu precies is afgesproken.

De advocaat

Ook de advocaat geeft juridisch advies. Maar anders dan de notaris, kan en mag de advocaat zich vooral richten op de belangen van een van de partijen. In zo'n situatie zal de andere partner er vaak goed aan doen om ook zelf een advocaat te benoemen. Tegenwoordig komt het steeds vaker voor dat beide partners samen een beroep doen op één advocaat die dan zoekt naar regelingen waar beide partners het mee eens kunnen zijn.

De verzekeringsadviseur

Misschien dat je daar niet snel aan denkt. Maar bij een scheiding moeten er ook allerlei aanpassingen op het gebied van verzekeringen worden doorgevoerd. Bijvoorbeeld, wie krijgt de bonus malus positie van de autoverzekering? Of hoe worden de bestaande overlijdensrisicoverzekeringen voortgezet?

De financieel scheidingsdeskundige

Naast de financiële vragen die te maken hebben met de eigen woning kunnen er ook nog vele, andere financiële aspecten zijn die advies vereisen. Bijvoorbeeld wanneer een van de partners een eigen onderneming heeft, of wanneer er een aanzienlijk vermogen is dat verdeeld moet worden. Ook de belastingaangifte in het jaar van de scheiding vraagt extra aandacht. Een financieel echtscheidingsdeskundige is juist in dit soort financiële vraagstukken gespecialiseerd.

Gesprekken met enkele adviseurs

Voor deze brochure hebben wij met enkele van deze adviseurs gesproken. Om te horen wat zij en hun collega's precies doen en welke tips zij hebben voor jullie, nu jullie hebben besloten te gaan scheiden.

Tips van Olle Geurts

Kandidaat-notaris

1. Zorg dat je ook tijdens het scheidingsproces jouw wensen laat vastleggen in een (levens)testament.
2. Zorg dat de afspraken uit het convenant, zoals de verdeling van het huis en aandelen, ook daadwerkelijk bij een notaris worden uitgevoerd.
3. Leg goed vast in een convenant welke erfenissen en schenkingen tijdens het huwelijk zijn verkregen en of deze al dan niet in de gemeenschap vallen.
4. Laat ook jullie ouders (of andere erflaters) hun testament nakijken om te voorkomen dat hun erfenis ongewenst bij de andere partner terechtkomt.
5. Ook als de situatie na een scheiding wijzigt, is het verstandig om jullie wensen te laten bijstellen door een notaris.

Een notaris is dé expert op het civiele vlak: hij kan het erfrecht en huwelijksvermogensrecht doorspitten en uitleggen.

Waarom is het verstandig om een notaris te spreken als je gaat scheiden?

Een notaris is dé expert op het civiele vlak: hij kan het erfrecht en huwelijksvermogensrecht doorspitten en uitleggen. Na een scheiding is jullie erfrechtelijke situatie waarschijnlijk niet meer in lijn met jullie wensen en verwachtingen. Volgens de wet kunnen jouw nalatenschappen en de vruchten daarvan nog steeds, onder meer via het erfrecht van de kinderen, bij de ex-partner terechtkomen. Dit is vaak niet wat mensen wensen.

In welke situaties is het voornamelijk van belang om een testament te wijzigen of op te stellen?

Een testament is van belang als er bijvoorbeeld minderjarige kinderen of een nieuwe partner in het spel is. Het is namelijk zo dat de 'overgebleven' ouder het beheer krijgt over de financiën van de minderjarige kinderen en dan alsnog kan bepalen wat er met de nalatenschap van de andere ouder (de ex-partner dus) gebeurt na het overlijden. Het hangt er natuurlijk vanaf hoe jullie uit elkaar gaan en wat jullie elkaar nog gunnen na een scheiding. Maar mensen willen vaak dat het vermogen naar de eigen kinderen gaat en dat de bescherming van de nieuwe partner ook goed geregeld is.

Waarom geldt dit niet alleen na, maar ook tijdens een scheiding?

Het scheidingsproces duurt vaak lang en daarvoor blijven jullie, officieel gezien, misschien wel langer dan jullie zelf wenselijk vinden elkaars erfgenamen. Een notaris kan het testament aanpassen en daarin vastleggen dat een partner geen erfgenaam meer is, mocht een van jullie overlijden voordat de scheiding officieel rond is.

Tips van Rob van Coolwijk

Advocaat & Mediator

1. Schakel professionele partijen in.
2. Zorg ervoor dat jullie advocaat is aangesloten bij een beroepsvereniging en kies iemand met ervaring met scheidingen.
3. Houd de lijnen tussen de diverse partijen kort en laat de diverse partijen samenwerken.
4. Wees open en eerlijk; leg alles op tafel.
5. Zorg voor een compleet beeld van jullie financiële situatie, inclusief erfstukken.

Een advocaat of mediator zorgt ervoor dat alles wat in het convenant staat juridisch (en fiscaal) klopt.

Wat is het verschil tussen een advocaat en een mediator?

Een mediator zit met beide partners om tafel en een advocaat vertegenwoordigt een van beide partijen. Mensen denken vaak dat het op ruzie gaat uitdraaien als jullie beiden een eigen advocaat inschakelen, maar dat is gelukkig helemaal niet zo. Juist met twee advocaten kun je op een heel goede manier tot afspraken komen die leiden tot een afwikkeling waarin beide partners zich prettig voelen of waarin de belangen van beide partners tot hun recht komen.

Wat voor juridische en fiscale fouten kom jij veelal tegen?

Als de ene partner in het huis wil blijven wonen en de andere partner alimentatie moet betalen, kunnen jullie zeggen: "we strepen de alimentatie weg tegen de overwaarde en verdelen de kosten op die manier". Dat mag, maar is niet slim, omdat dit vanuit fiscaal oogpunt wordt gezien als de afkoop van alimentatie en dus moeten jullie dan extra belasting betalen. Ook helpt een advocaat of mediator jullie in beeld te brengen welke erfenissen of nalatenschappen jullie tijdens een huwelijk hebben ontvangen. Bij de verdeling hiervan zijn jullie niet alleen afhankelijk van jullie eigen huwelijkse voorwaarden, maar ook van wat de erflater heeft bepaald.

Wanneer is het in het scheidingsproces een goed moment om een advocaat of mediator in te schakelen?

Het is handig om te zorgen voor een goede samenwerking tussen verschillende deskundigen. Een Erkend Hypothecair Planner en een advocaat of mediator hebben namelijk input van elkaar nodig. Een advocaat of mediator berekent vaak de hoogte van de alimentatie en de Erkend Hypothecair Planner de hoogte van de hypotheek. De hoogte van deze twee bedragen zijn echter afhankelijk van elkaar: de hoogte van de een is bepalend voor de hoogte van de ander. Daarom moeten verschillende adviseurs vroeg in het proces ingeschakeld worden en samen overleggen over de beste oplossing.

Tips van Anita Hol-Bubeck

Schadeverzekeringsdeskundige

1. Breng jullie verzekeringsadviseur op de hoogte van de (echt)scheidingsplannen en bespreek de tijdelijke situatie.
2. Ga weer terug naar jullie/je verzekeringsadviseur als de scheiding definitief rond is.
3. Breng je verzekeringsadviseur op de hoogte van hoe de verdeling van de boedel is geregeld en geef hem of haar eventueel inzicht in het convenant.
4. Bespreek de nieuwe gezinssituatie met je verzekeringsadviseur, zodat hij of zij ervoor kan zorgen dat de verzekeringen daar waar nodig aangepast worden.
5. Zie erop toe dat je ex-partner zich ook houdt aan de afspraken over bijvoorbeeld verzekeringen voor de kinderen.

Na een scheiding zal er moeten worden beoordeeld of de
bestaande verzekeringen nog passend zijn.

Waarom is het belangrijk naar je verzekeringen te (laten) kijken als je gaat scheiden?

Als jullie besluiten te gaan scheiden, dan zal een van jullie waarschijnlijk (tijdelijk) ergens anders gaan wonen en een deel van gezamenlijke inboedel meenemen. Vanaf dat moment is die vertrekkende partner geen verzekerde meer en zijn de goederen die hij of zij meeneemt niet meer vanzelfsprekend verzekerd op de bestaande verzekeringen. Als personen of spullen zich (tijdelijk) op een ander adres bevinden moet dit aangetekend worden op de diverse verzekeringen om de dekking te behouden.

Welke verzekeringen behoeven in deze tijdelijke overgangsfase aandacht of aanpassingen?

In de eerste plaats de inboedelverzekering. Ook de aansprakelijkheidsverzekering en rechtsbijstandsverzekering behoeven aandacht: deze zijn afgesloten door één van jullie en daarop is dan de andere inwonende partner of echtgenoot meeverzekerd. Als een van de twee partners elders woont, is hij of zij ook hier vaak niet meer automatisch meeverzekerd. Ook moeten jullie denken aan de autoverzekering (wie neemt de bonus-maluspositie mee?) en aan de levensverzekeringen. Vaak moeten deze aangepast worden aan de nieuwe situatie.

Waarop moet je na de scheiding met het oog op verzekeringen letten?

In het convenant kan bijvoorbeeld worden vastgelegd dat het woonhuis eigendom wordt van een van jullie. Dan is het logisch dat de woonhuisverzekering van dat huis naar die persoon gaat. In dit geval hoeft het adres niet te worden gewijzigd, maar de tenaamstelling misschien wel. Bij de inboedelverzekering kan het verzekerde bedrag aangepast moeten worden omdat de vertrekkende partner een deel van de inboedel meeneemt. Het is verstandig om de adviseur die jullie verzekeringen beheert inzage te geven in het convenant, zodat hij of zij een aangepast verzekeringsadvies, gericht op jullie nieuwe situatie, kan geven.

Tips van Jasper Horsthuis

Financieel Scheidingsdeskundige

1. Ga niet doe-het-zelfen: schakel een Erkend Hypothecair Planner of Financieel Scheidingsdeskundige in die het volledige proces begeleidt.
2. Overleg vroegtijdig en voordat afspraken geformaliseerd worden met de Erkend Hypothecair Planner om te voorkomen dat er verkeerde keuzes worden gemaakt.
3. Denk ook na over moeilijke zaken als het overlijdensrisico van jullie beiden. Ook tijdens en na een scheiding kan overlijden een grote impact hebben.
4. Het beroep van scheidingsbegeleider is niet beschermd. Wees daarom kritisch als het gaat om ervaring, achtergrond en opleiding.
5. Goede begeleiding kost geld. Maak daarover duidelijke prijsafspraken. Hierdoor weet je waar je aan toe bent.

Een groot deel van het scheidingsproces gaat over financiële zaken.

Waarom is het verstandig om soms, naast een Erkend Hypothecair Planner, ook nog een financieel scheidingsdeskundige te raadplegen bij je scheidingsplannen?

Een groot deel van het scheidingsproces gaat over financiële aspecten. Bij de scheiding gaan jullie van één naar twee huishoudens en daarmee nemen de kosten toe. Hierdoor komen de financiën in veel gevallen onder druk te staan. Dit is vaak een urgent probleem dat veel onzekerheid met zich meebrengt. Het is daarom van belang om snel duidelijkheid te krijgen over jullie financiële toekomst. Dat gaat bijvoorbeeld over het recht op toeslagen na de scheiding. Het gaat over de hoogte van te ontvangen of te betalen alimentaties. Het gaat over het realiseren van woonwensen. Als er duidelijkheid is over deze onderdelen ontstaat er rust.

En hoe zit het met de woning?

In beginsel is de Erkend Hypothecair Planner de aangewezen adviseur om je te helpen bij de zaken die geregeld moeten worden rondom de eigen woning. Maar ook hier kan de situatie zo complex zijn dat een Erkend Hypothecair Planner graag de financieel scheidingsdeskundige raadpleegt voor een second opinion.

Waar kan een Erkend Hypothecair Planner of financieel scheidingsdeskundige je tijdens een scheiding nog meer bij helpen?

De belastingaangifte over het jaar van de scheiding is erg ingewikkeld. In meer dan de helft van alle aangiftes worden fouten gemaakt. Dat kan een goede financieel scheidingsdeskundige voorkomen. Een ander belangrijk en onderbelicht thema is de pensioenafwikkeling. In pensioenen zitten vaak grote vermogens verstopt. Naast de standaard wettelijke regeling zijn er alternatieven die vaak beter aansluiten bij je wensen. Soms kan pensioen zelfs ingezet worden om een woonwens te realiseren! Een financieel scheidingsdeskundige kan je hierbij optimaal begeleiden.

Tips op een rij

Wij sluiten deze brochure af met een aantal concrete tips. Leidt een bepaalde tip tot vragen bij jou? Aarzel dan niet en vraag jouw Erkend Hypothecair Planner om een toelichting. Hij of zij zal deze graag geven!

- Probeer zoveel als mogelijk de emoties geen rol te laten spelen bij het maken van de onderlinge afspraken.
- Zorg dat je je Erkend Hypothecair Planner op tijd inschakelt, zodat ook andere adviseurs op tijd kunnen worden ingeschakeld.
- Wees kritisch bij de selectie van verschillende adviseurs, let op ervaring, achtergrond en opleiding.
- Goede begeleiding kost geld, maar levert uiteindelijk veel meer op. Maak duidelijke afspraken, zodat je weet waar je aan toe bent.
- Houd de lijnen tussen de diverse adviseurs kort (of laat je Erkend Hypothecair Planner dit doen), zodat de diverse adviseurs goed kunnen samenwerken.
- Wees open en eerlijk in de gesprekken met de diverse adviseurs, maar ook tegen elkaar.
- Zorg voor een compleet overzicht van al jullie bezittingen, inclusief erfstukken.
- Bespreek ook de moeilijke zaken met de adviseur(s).
- Bespreek met jullie adviseur hoe jullie de zorg van de kinderen na overlijden van de ander willen invullen. Is er voldoende inkomen of is het verstandig om dit risico af te dekken?
- Laat ook tijdens het scheidingsproces jouw wensen vastleggen in een (levens)testament.
- Laat je adviseren over jouw verzekeringen bij jouw nieuwe (tijdelijke) situatie.
- Zorg dat de Erkend Hypothecair Planner, voordat de afspraken worden geformaliseerd, de haalbaarheid van een eventuele financiering heeft getoetst. Hierdoor weet je zeker dat de afspraken ook uitvoerbaar zijn.
- Leg de fiscale aspecten niet alleen voor aan diegene die het convenant opstelt, maar ook aan de Erkend Hypothecair Planner.
- Zorg dat de afspraken uit het convenant ook daadwerkelijk bij een notaris worden uitgevoerd.

Breng jouw Erkend Hypothecair Planner op de hoogte van wijzigingen in jouw situatie na de scheiding. Hij of zij kan ook dan jou weer helpen met een passende oplossing en eventueel andere adviseurs inschakelen.

Deze brochure is een uitgave van de Nederlandse Vereniging van Hypothecair Planners, NVHP.

CONTACT

Postbus 206

3870 CE Hoevelaken

033 254 20 12

info@hypothecairplanner.nl

www.hypothecairplanner.nl